

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО НАСЛОВНО ЗВАЊЕ
НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ
МАСОВНИ КОМУНИКАЦИИ НА ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ
ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр. 1102-60/6 од 2.4.2025 година донесена на 273. седница на Наставно-научниот совет на Правниот факултет, одржана на 1.4.2025 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на наставник во насловно звање насловен доцент за наставно-научната област масовни комуникации (5.08.00.05) на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип во следниов состав:

- д-р Андон Мајхошев (претседател), редовен професор на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, наставно-научна област комуникации и мас-медиуми;
- д-р Јорданка Галева (член), вонреден професор на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, наставно-научна област новинарство и меѓународни односи и меѓународни организации и
- д-р Искра Коровешоска (член), насловен доцент на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, наставно-научна област комуникации и мас-медиуми.

Конкурсот за овој избор беше објавен во дневните весници „Вечер“ и „Коха“ на 14.3.2025 година и во предвидениот рок се пријави само еден кандидат: д-р Маја Блажевска Евросимоска, доктор на науки од областа на комуникации и мас-медиуми (5.08.00.05)

Комисијата внимателно ги разгледа сите документи и утврдивме дека кандидатката д-р Маја Блажевска-Евросимоска, која врз основа на распишаниот Конкурс, уредно, навремено и комплет ги има доставено следните документи: 1) Пријава; 2) Диплома за завршени додипломски студии по новинарство на Правниот факултет „Јустинијан Први“ при УКИМ - Скопје (еден примерок оригинал и една копија заверена кај нотар; 3) Диплома за завршени постдипломски студии и стекнување на звање магистер по односи со јавноста: еден примерок оригинал и три заверени копии на нотар; 4) Диплома за одбрана на докторска дисертација студии и стекнување на звање: доктор на комуниколошки науки: еден примерок оригинал и три заверени копии на нотар; 5) Решение за нострификација и една заверена копија кај нотар; 6) Уверение за положени испити: еден оригинален документ и една копија заверена кај нотар; 7) Кратка биографија; 8) Список на објавени научни и стручни трудови; 9) По еден примерок од трудовите; 10) Потврда за завршен курс по англиски јазик; 11) Препорака од двајца професори: проф. д-р Јасна Бачовска-Недиќ од Правниот факултет при УКИМ и проф. д-р Дејан Донеv, професор по Етика и Етика на новинарството на Филозофскиот факултет при УКИМ; 12) Еден примерок од магистерскиот труд; 13) Еден примерок од докторскиот труд; 14) Уверение за државјанство.

Врз основа на приложената документација од кандидатката, констатираме дека се доставени сите потребни документи согласно со објавениот Конкурс и чест ни е на Наставно-научниот совет на Правниот факултет да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Д-р Маја Блажевска Евросимоска е родена на 14.4.1980 г. во Тетово, каде што завршува основно училиште и гимназија. На студиите по новинарство на Правниот факултет во Скопје на УКИМ се запишува во академската 1998/1999 година. Дипломирала на 21.3.2003 г. со просечна оценка 8,1 и се стекнала со звање дипломиран новинар. Во академската 2012/2013 година се запишува на магистерски студии на Правниот факултет при УКИМ, на студиската програма Новинарски студии/односи со јавноста. Ги положила сите испити со просечна оценка 10 и на 14.10.2013 година го одбрала завршниот (магистерски труд) под наслов *„Етичките темели на односите со јавноста и довербата како императивен елемент“* под менторство на доцент д-р Дејан Донеv и се стекнала со назив магистер по односи со јавноста, Master of Arts in Public Relations (MA). Од четиригодишните континуирани студии завршени на Правен факултет „Јустинијан Први“ во Скопје се стекнала со 240 кредити, а од вториот циклус на студии со 60 кредити, што значи вкупно 300 кредити.

Во академската 2013 година се запишала на докторските студии по комуникологија на Факултетот за политички науки при Универзитетот во Сараево, Босна и Херцеговина, ги положила испитите и се стекнала со 180 кредити. На 24.4.2019 г. ја одбрала докторската дисертација *„Politička kontrola medija na Balkanu“*, под менторство на професор д-р Емина Кечо-Исаковиќ, стекнувајќи се со титулата доктор по комуниколошки науки.

Маја Блажевска Евросимоска во светот на медиумите навлегува на десетгодишна возраст кога од нејзините наставници во ОУ „Гоце Делчев“ во Тетово е избрана за дописник на детската редакција на Македонското Радио - Радио Скопје. Следната година ангажирана е во реализација на детски и младински емисии во локалното Радио Тетово, каде што хонорарно работи во гимназиските денови и како студент по новинарство. Во 1999 година работи во скопската редакција на весникот Дневник. Следната година станува дел од редакцијата на утринската програма на Радио Скопје, Прва програма, каде што е вклучена во изработка на радио прилози, интервјуа и работи како водител на утринската програма.

После конфликтот во 2001 во Тетово, вклучена е во проектот „Градски деск“ во кој неколку новинарски редакции од медиуми и новинари на македонски и албански јазик заедно подготвуваат прилози и стории за локалните и националните медиуми во Македонија. Целта на проектот, финансиран од меѓународни организации за поддршка на медиуми, била насочена врз намалување на јазот и недовербата меѓу различните етнички групи во регионите погодени од вооружениот конфликт. Како дел од медиумската фела од таканаречените поделени градови, Маја Блажевска Евросимоска е поканета да се усовршува на летната школа на Нансен академијата за решавање конфликти во Лилехамер, Норвешка. Останати учесници се новинари од поделени градови од бившите југословенски републики: Сараево, Приедор, Мостар, Вуковар, Косовска Митровица, Нови Пазар, а целта на академиите и обуките е влијанието на новинарите во процесот на градење на мир и доверба, надминување на предрасудите и решавањето на конфликти. Во рамки на обуките и соработката со канцеларија на Нансен дијалог центарот во Скопје реализира три документарни филмови во кои тематиката е решавањето на конфликти и градењето на доверба.

Во 2003 година е ангажирана како дописник од Тетово за Македонската радио-телевизија, а подоцна и за националната телевизија А1; подготвува вести, прилози, интервјуа, новинарски содржини за информативната, но и за останатите програми. Истовремено работи и како дописник за македонската редакција на Светскиот сервис на БиБиСи во Велика Британија.

Во 2008 година се придружува на македонската редакција на БиБиСи во Скопје, а следната година работи во истата редакција во Лондон. Подготвува прилози, интервјуа и вести важни за британското, но и македонското општество. Во текот на престојот во Велика Британија е автор на серијал радио и интернет прилози за функционирањето на децентрализацијата во Англија, Шкотска, Велс и во Северна Ирска. Покрај надлежностите и работењето на институциите во овие држави, истражува и прави прилози за процесот на градењето на мир и доверба во Белфаст како поделен град, важна тема на внимание на новинарката. Во македонската редакција на БиБиСи Маја Блажевска Евросимоска работи до средината на 2011 година, до укинувањето на редакцијата на македонски јазик.

Во септември 2011 година е избрана за заменик-уредник на вести во новоотворената телевизија Ал Џазира Балканс во Сараево, Босна и Херцеговина, која е дел од телевизиската мрежа Ал Џазира. Работи во процесот на прибирање, обработка на вести и подготвување на програми. Одговорна е за менаџирање на новинарските екипи на теренот, комуникацијата и планирањето на нивните перформанси. Вклучена е во подготвување на телевизиски проекти поврзани со изборните процеси во земјите од Балканот, но и изборите во САД и други.

Во 2016 година се приклучува на редакцијата на Ал Џазира Балканс во Скопје како регионален дописник. Ги покрива темите од државно, но и регионално значење. Ги следи изборните процеси на Косово, во Албанија и Бугарија, како и самити и состаноци на кои присуствуваат високи официјални лица од регионалната и светската политика.

Авторка е на триесетина интервјуа со претседатели и премиери на држави од регионот, со генералниот секретар на НАТО, со еден од најпознатите светски филозофи и политички научници Френсис Фукујама, со аналитичари, историчари, писатели како Георги Господинов од Бугарија, британските новинари и писатели Миша Глени и Тим Џуда, кои, исто така сведочеле на распадот на Југославија и воените судири на тие простори. Посебно внимание во нејзините производи имаат последиците од конфликтите, споровите и надминувањето на разликите во меѓудржавните односи. Меѓу соговорниците се и борци против корупција, влијателни уметници, хуманитарци, но и спортисти како Кирил Лазаров, Горан Пандев.

По повод 25-годишнината од формирањето на мрежата на Ал Џазира, во 2021 година, нејзиниот текст „A bloody night in the Parliament“ беше објавен во публикацијата „Al Jazeera tells its story: diaries from the field“. Моментно работи како дел од редакција на Ал Џазира во Скопје.

Во текот на својата кариера учествува на бројни семинари и работилници организирани од БиБиСи, Дојче веле, Македонскиот институт за медиуми и Институтот за комуникациски студии.

Добитничка е на втора награда за најдобра истражувачка сторија на Македонскиот институт за медиуми, награда за борба против сиромаштија на УНДП, како и пофалница од Амбасадата на САД за истражувачка сторија за трговијата со луѓе.

Општи услови за избор:

- 1) Просечен успех – додипломски студии 8,1 и постдипломски студии 10;
- 2) На 24.4.2019 година е одбранет докторат на тема „Politička kontrola medija na Balkanu“;
- 3) На 14.10.2013 година е одбранет магистерски труд на Правниот факултет „Јустинијан Први“ на тема „Етичките темели на односите со јавноста и довербата како императивен елемент“;
- 4) Д-р Маја Блажевска Евросимоска има објавено четири научни труда во научни списанија, годишни зборници или зборници од научни конференции, согласно со ЗВО во последните 5 (пет) години пред објавување на Конкурсот:

	Автори	Наслов на трудот	Списание	Година на излегување
1.	Dr. Maja Blaževska Evrosimoska, Dr. Žaneta Trajkoska	Change of the Government and its impact on the media democracy in Macedonia	Perfectus AC Svetovanje in izobraževanje, dr. Andrej Raspor, s.p. Dolga Poljana 57 5271 Vipava, Slovenia	2023
2.	Д-р Маја Блажевска Евросимоска	Дигиталното новинарство и потребата од редифинирање на етичките кодекси	КАИРОС: Журнал за медиуми и комуникации	2024
3.	Д-р Жанета Трајкоска, д-р Маја Блажевска-Евросимоска	Враќање на довербата во македонското новинарство преку воведување на принципите на конструктивно новинарство	Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ при УКИМ во Скопје во чест на проф. д-р Димитар Бајалчиев	2022
4.	Д-р Маја Блажевска Евросимоска, д-р Жанета Трајкоска	Употребата на вештачка интелигенција енигма за македонските медиуми	КАИРОС: Журнал за медиуми и комуникации	2023

- 5) Потврда за познавање на најмалку еден странски јазик (доставена потврда);
- 6) Способност за изведување на високообразовна дејност.

Посебни услови:

- Учество во научноистражувачки проекти, односно значајни достигнувања во примената на научноистражувачките резултати:
- д-р Маја Блажевска Евросимоска била дел од проектот Pictures project, project number 101140185, Call reference: ERASMUS-EDU-2023-PI-ALL-INNO-101140185;
- две препораки од професори: препорака од проф. д-р Јасна Бачовска-Недиќ од студиите по новинарство на Правниот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје и препорака од проф. д-р Дејан Донев, професор по Етика на Филозофскиот факултет во Скопје и поранешен професор по Етика на новинарството на Правниот факултет при УКИМ;

- работно искуство повеќе од пет години: две години вработена во Светскиот сервис на БиБиСи и 14 години вработена во Ал Џазира Балканс, каде што работи и тековно;
- има остварено минимум поени кои се однесуваат на целокупната актива на кандидатката: вкупно 103 поени.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Во текот на докторските студии на Факултетот за политички науки во Сараево беше активно вклучена во работата на нејзината група докторанди.

Ги има одржано следните предавања: во рамки на предметот Комуникација и дипломатија презентација на тема „Пропагандата и дипломатијата - случај Суторина“; во модулот Теорија и практика на персуазивното делување презентација на тема „Влијанието на политиката врз медиумите во Македонија“, во модулот Медиумска биографија: „Сибила Петлевски - меѓу биографијата и некрографијата“, во модулот Етика: „Прекршување на правата на новинарите на Ал Џазира Во Египет“, потоа „Анализа на делата на Ноам Чомски“, „Спорот за името на Македонија со Грција низ медиумските извештаи“ и други.

Поради нејзиното несебично залагање и врвен професионализам во работата со студентите, д-р Блажевска Евросимоска даде голем придонес во поврзувањето на теоријата и практиката на мас-медиумите на Балканот, но и пошироко со што покажа дека поседува голем потенцијал за мотивирање и работа со студенти, а воедно стекна голем авторитет кај колегите и студентите.

Има учествувано на неколку конференции:

- International Symposium “Media Literacy in the Age of AI: Redefining the Possible” - February 29, 2024;
- International Symposium “Reclaiming the Digital Information Space” - February 23, 2023;
- International Symposium “Keeping up the pace: media literacy education in an acceleration age” - February 3-4, 2022;
- “Responsible institutions through increased transparency and political communication” Conference - December 04, 2024;
- CONFERENCE: Transparency and Accountability: A Perfect Pair for Restoring Confidence in Public Institutions - December 12, 2023;
- Opening the shutters: Tackling political disinformation with increased institutional transparency - December 13, 2022;
- Validation workshop within the framework of the PICTURES Project – July 5, 2024.

Кандидатката има објавено четири научни трудови:

Д-р Маја Блажевска Евросимоска во своите научни трудови е насочена кон истражувања од областа на мас-медиумите и комуникацијата, се осврнува кон анализата на медиумите, а пред се кон теориските основи на комуникологијата; новинарството и политичката инструментализација, влијанието на политичарите и политичките партии врз медиумите; етиката на новинарството; вештачката интелигенција и влијанието врз комуникациските практики, саморегулацијата на медиумите; слободата на изразување и др.

Евалуација на научните трудови

1. Change of the Government and its impact on the media democracy in Macedonia, Perfectus AC Svetovanje in izobraževanje, dr. Andrej Raspor, s.p. Dolga Poljana 57 5271 Vipava, Slovenia, 2023;
2. Дигиталното новинарство и потребата од рedefинирање на етичките кодекси, д-р Маја Блажевска Евросимоска, KAIROS, 2024;
3. Враќање на довербата во македонското новинарство преку воведување на принципите на конструктивно новинарство, д-р Жанета Трајкоска, д-р Маја Блажевска Евросимоска, Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје во чест на проф. д-р Димитар Бајалциев, 2022;
4. Употребата на вештачка интелигенција енигма за македонските медиуми, д-р Маја Блажевска-Евросимоска, д-р Жанета Трајкоска, KAIROS, 2023.

Кратка евалуација на секој труд поединечно

- 1) **Change of the Government and its impact on the media democracy in Macedonia, Perfectus AC Svetovanje in izobraževanje, dr. Andrej Raspor, s.p. Dolga Poljana 57 5271 Vipava, Slovenia, 2023.**

Предмет на трудот е како промените во политичките системи влијаат врз медиумите и севкупниот општествен амбиент во Македонија. Едно од заклучните согледувања на трудот укажува дека промените кои се случуваат во извршната власт среднорочно не водат кон перцепции за демократизирање на медиумскиот простор. Во трудот се анализираат интервјуа кои во 2017 и во 2023 година беа направени со десет истакнати претставници од новинарската сфера: уредници, новинари, професори по комуникологија, водачи на медиумски професионални и струкови организации и новинарски здруженија, кои одговараа на прашања кои се однесуваа на присуството на политички плурализам во медиумите, на начинот на кој се инструментализираат медиумите, на политичките влијанија врз професионалноста, новинарската автономија и економскиот статус на новинарите, како и колку промената на власта во 2017 година и следствено на тоа во 2023 година ги демократизираше медиумите. Тенденциите кои беа забележани укажуваат на уназадување на состојбата со слободата на медиумите, положбата на новинарите и медиумските работници и нивните напори да бидат коректори на општествените процеси, а сето тоа се одразува и на климата во којашто функционираат.

- 2) **Дигиталното новинарство и потребата од рedefинирање на етичките кодекси, KAIROS 2024.**

Предмет на трудот се предизвиците во односна почитувањена универзалните етички норми во дигиталното новинарство и дали е потребна ревизија и надградба на постојните етички кодекси. Во тој контекст и дали етичките кодекси на земјите од Западен Балкан ги следат трендовите во земјите кои предводат во однос на слободата на медиуми. Во трудот е направена споредба на кодексите за етика на петте држави од челните позиции според Индексот за слобода на медиумите на меѓународната организација Репортери без граници со етичките кодекси во пет држави од регионот на Западен Балкан. Едно од заклучните согледувања е дека постои потреба од ревизија на етичките кодекси и упатства посебно во контекст на брзиот развој на технологијата и употребата на вештачката интелигенција.

- 3) **Враќање на довербата во македонското новинарство преку воведување на принципите на конструктивно новинарство, Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје во чест на проф. д-р Димитар Бајалциев, 2022.**

Предмет на трудот е прашањето - дали е можно зголемување на довербата во медиумите и содржините коишто тие ги креираат преку промовирање и употреба на концептот на конструктивното новинарство, односно барање на различни гласови кои водат кон одговори на одредени случувања во општеството. За таа цел е направена анкета со 80 новинари и уредници од македонските медиуми. Во трудот се анализира и колку претставниците на медиумите го разбираат концептот на конструктивно новинарство и дали во него гледаат можност за враќање на довербата во медиумите во македонското општество. Во заклучните согледувања се наведува дека најголем дел од испитаниците се запознати со концептот на конструктивно новинарство, но од различни причини секогаш не можат да го применуваат.

4) Употребата на вештачка интелигенција енигма за македонските медиуми, KAIROS 2023. Во овој труд се анализира подготвеноста на македонските медиуми да одговорат на новите предизвици околу употребата на вештачката интелигенција во процесот на нивната работа, но и во подготвувањето на публиката околу восприемањето на медиумските производи во кои е употребена вештачка интелигенција. Во исто време, се анализираат етичките и моралните аспекти на тој процес, транспарентноста, одговорноста и останатите професионални начела во новинарската професија. Спроведена е анкета со единаесет главни и одговорни уредници од телевизиите, како традиционално најпопуларен медиум во Македонија, но, и главни и одговорни уметници од интернет порталите со оглед на нивната застапеност на социјалните мрежи и употребата на иновативни технологии во интеракцијата со публиката. Одговорот којшто е добиен е дека македонските медиуми не ја користат вештачката интелигенција и оти немаат подготвено упатства и препораки до своите новинари и останатите медиумски работници околу нејзината употреба во креирањето на содржини и функционирањето на редакциите.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Д-р Маја Блажевска Евросимоска ги има реализирано следниве стручни и организациско-развојни активности: била вклучена во проектот: Pictures project, project number 101140185, Call reference: ERASMUS-EDU-2023-PI-ALL-INNO-101140185. Блажевска Евросимоска учествувала во организација и реализација на дебати за поткастот на Република на Институтот за комуникациски студии во Скопје. Реализираните дебати ги опфаќаат следните теми: состојбата на медиумите во Македонија, односите со Европската Унија и процесот на проширување, меѓусоседските односи и спорот со Бугарија, теми поврзани со трендови на историски ревизионизам, политички теми, со енергетиката, енергетската криза, но и екологијата, елементарните непогоди и Ковид кризата. Во овој формат биле вклучени педесетина интелектуалци и професионалци со кои е придонесено за развој на поширока дебата во јавноста на овие теми.

Добитничка е на втора награда за најдобра истражувачка сторија на Македонскиот институт за медиуми, Награда за борба против сиромаштија на УНДП, како и Пофалница од Амбасадата на САД за истражувачка сторија за трговијата со луѓе.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Согласно со одредбите од Законот за високо образование на Република Северна Македонија и Правилникот за критериуми и постапка за избор во наставно-научни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип (Универзитетски гласник бр. 50/2021), по деталното разгледување на доставената документација, Рецензентската комисија констатира дека д-р Маја Блажевска Евросимоска:

- во целост ги исполнува условите предвидени со позитивните законски прописи за избор на наставник;

- има континуирано научно напредување и позитивни научноистражувачки резултати во доменот на комуникациите и масовните медиуми;

- научните и стручни трудови и публикации од областа на комуникациите и мас-медиумите, чиј автор е кандидатката, покрај научно, стручно и теоретско имаат и апликативно значење;

- преку учеството на меѓународни и домашни научни конференции, научни собири, советувања, работилници и семинари, кандидатката д-р Маја Блажевска Евросимоска континуирано придонесува за развојот на областа на комуникациите и мас-медиумите. Исто така, кандидатката постојано и со голем успех ги надградува своите теоретски познавања од областа на комуникациите и мас-медиумите и истите успешно им ги пренесува на студентите во рамки на наставните процеси и менторската работа;

- има вкупно 103 бодови согласно со Табелата на активности кои се бодуваат при избор во звање, со што ги исполнува условите предвидени во Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Врз основа на изнесеното, Рецензентската комисија позитивно ја оценува целокупната работа на кандидатката д-р Маја Блажевска Евросимоска, бидејќи целосно ги задоволува образовните, научните и стручните критериуми, како и законските услови и условите предвидени со постојните акти на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип за избор во наставно-научно звање насловен доцент.

Поради тоа, членовите на Комисијата едногласно и со задоволство му предлагаат на Наставно-научниот совет на Правниот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип да ја избере д-р Маја Блажевска Евросимоска за наставник во насловно звање насловен доцент за наставно-научната област масовни комуникации (5.08.00.05).

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Андон Мајхошев, редовен професор, претседател, с.р.

Д-р Јорданка Галева, вонреден професор, член, с.р.

Д-р Искра Коровешовска, насловен доцент, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	Наставно-образовна дејност	Поени				
		Во земјата		Во странство		
		Број	поени	број	поени	Вкупно
	ВКУПНО					0
Р. бр.	Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности	Поени				
		Во земјата		Во странство		
		Број	поени	број	поени	Вкупно
4.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор, втор автор, останати автори) (1-4)	1	9	3	24	33
8.	Одржано предавање по покана од научна институција, музички настап на официјален концерт	6	3			18
9.	Учество на научен собир со реферат (постер/усно), концерт во земјава и во странство	7	2			14
10.	Одбранета докторска дисертација	1			6	6
12.	Одбранет магистерски труд	1	4			4
23.	Студиски престој во странство	1	8			8
	ВКУПНО					83
Р. бр.	Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност	Поени				
		Во земјата		Во странство		
		број	поени	број	поени	Вкупно
13.	Учесник во научен проект (максимум во три проекти) Pictures project, project number 101140185, Call reference: ERASMUS-EDU-2023-PI-ALL-INNO-101140185				8	8
19.	Стручни награди и признанија	1	4	1	8	12
	ВКУПНО					20
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					103